

Božo Rustja
TVOJE OBLIČJE IŠČEM

Nedeljski in prazniški nagovori

Ljubljana 2007

*Prijateljem duhovnikom, zlasti Janezu, ki so mi stali ob strani tudi
pri pisanju te knjige.*

Božo Rustja

TVOJE OBLIČJE IŠČEM
Nedeljski in prazniški nagovori

Uredil: Marjan Pogačnik

© Za slovensko izdajo Družina d. o. o.

Jezikovni pregled: Marija Bratina

Oblikovanje naslovnice: Tone Seifert

Grafična priprava: Družina d. o. o.

Založba: Družina d. o. o.

Odgovarja: dr. Janez Gril

Natisnila: Formatisk d. o. o.

Naklada: 800

Ljubljana 2007

Več informacij o knjigah
založbe Družina dobite na

www.druzina.si

Slika na naslovnici: Marko I. Rupnik: *Odrešenikovo Obličje I*,
1996, zasebna zbirka, Rim

Foto: Marko I. Rupnik

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

27-475

RUSTJA, Božo

Tvoje obličje iščem : nedeljski in prazniški nagovori /
Božo Rustja - Ljubljana : Družina, 2007

ISBN 978-961-222-668-8

232865792

KAZALO

PREDGOVOR

9

LETO A

13

LETO B

119

LETO C

225

PRAZNIKI

331

PREDGOVOR

V našem sodobnem brevirju sledi berilu kratko besedilo, ki ga imenujemo spev z odpevom. V časih starih menihov je bil to zelo pomemben del molitvenega bogoslužja; njegov cilj je bil, da bi se menihi vsak dan na pamet naučili vsaj nekaj stavkov iz psalterija. Če so molili v dveh zborih, je prvi ponavljal stavek iz psalma, drugi pa odgovarjal s Slava Očetu in Sinu in Svetemu Duhu, potem pa sta se zamenjala. Tako so vsi menihi prejeli božjo besedo za dnevno meditacijo. Nato so začeli svoja meniška opravila: ročna dela, vrtnarjenje, prepisovanje itd. Med delom so pogosto ponavljali stavek, ki so se ga naučili pri molitvenem bogoslužju; to je bila njihova duhovna vaja. Kakšen duhovni domet je imela? Božja beseda je na ta način postala luč, svetilka korakom vsakdanjega življenja, in to življenje je postalo tisti prostor, okolje, v katerem jo je menih razumeval. Osvetljevala je življenje, dogodke, osebe, predmete, doživljanja, hkrati pa je tudi življenjska stvarnost pripomogla k razumevanju božje besede. Gre za popolnoma duhovno dogajanje. Kot vidimo npr. v pravilih Bazilija Velikega ali pri velikem duhovnem pisatelju Palamasu, menihi iz božje besede niso napravili nekakšne norme svojega življenjskega programa, temveč so jo častili kot besedo, ki je učinkovita, ker po njej deluje Bog. Menih naj bi bil samo »nepozabljiv poslušalec« (prim. Jak 1,25), ki daje besedi prostor v sebi, jo nosi v življenje in jo s tem postavlja v prakso.

Sčasoma pa so veliki učitelji opazili nevarnost, da nekateri dojemajo božjo besedo zelo po svoje, da ji v nekem smislu gospodujejo oziroma jo omejujejo na zgolj teoretično-etično raven. Zato so za skupnost pripravljali številna duhovna navodila, skrbno izpiljene homilije in skupno »fractio« (lomljenje in razdelitev) božje besede. Če preberemo nekatere

slavne pridige omenjenih očetov, vidimo, da je pri njih v ospredju češčenje božje besede. Zato se ta pogosto ponavlja in pri vsaki ponovitvi pridigar doda še kakšno drugo svetopisemsko mesto, ki se mu spontano obudi v spominu. Pri ponavljanju se nizajo tudi prizori iz življenja, ki jih prikliče beseda sama, ali pa gre za dogodke in podobe, ki kar kličejo po tem, da bi bile osvetljene z besedo. Od časa do časa pridigar povzame misel, jo naveže na bogoslužje, na cerkveni nauk ali na izkušnjo tega ali onega svetnika, potem spet počasti besedo s ponovitvijo, pa znova stopi v dogajanje življenja itn.

V moderni dobi je ta način prišel v vse večje težave. Na eni strani sta temu gotovo botrovala vse močnejši moralizem in voluntarizem, ki sta zelo zaznamovala pridigarsko izročilo. Na drugi strani pa sta svoje dodala še racionalizem in znanstveni pozitivizem; po njihuni zaslugi je božja beseda lahko karkoli že, le božja ne.

Pridiganje je tako že dolgo v resni krizi, ker je postalo marsikaj, ni pa več razlaga božje besede.

Zato je toliko bolj dragocena in dobrodošla knjiga Tvoje obličje iščem, Gospod, v Sloveniji kljub mladosti že zelo poznanega in uveljavljenega avtorja. Božo Rustja je zelo komunikativna osebnost, njegova besedila pa so živahna kakor on sam. To daje tudi tej knjigi izredno kakovost, saj ne gre za hladno znanstveno besedilo, temveč lahko rečemo, da se knjiga gotovo uvršča v zgoraj opisano izročilo. Slog pisanja je domač sodobnemu utripu komunikacije. Besedilo je razgibano, prežeto z osebno vero in razmišljanjem ter posejano s srečanji, z zgodbami in izkušnjami živih ljudi. Navezava božja beseda, življenje in razmišljanje je stalnica v vseh zbranih razlagah. Vidi se, da gre avtorju predvsem za duhovno modrost in za čisto, jasno, nenasilno posredovanje. Čeprav je v nekaterih odlomkih beseda tudi ostra, vendarle čez vse veje Duh resnice, ki je Ljubezen. V božji besedi se skri-

va resnica odnosov med človekom in Bogom, med ljudmi, do stvarstva in človeka do samega sebe, Božo Rustja pa nam podarja svojo knjigo simpatičnega in privlačnega razkrivanja te Resnice.

Marko Ivan Rupnik

LETO
A

PRIČAKUJMO BOGA Z DOBRIMI DELI

(Iz 2,1-5; Rim 13,11-14 ; Mt 24,37-44)

V nekem samostanu stvari nišo šle, kot bi bilo treba. V bratih ni bilo navdušenja in svojih dolžnosti niso opravljali vestno, molili pa površno. Mladi se niso več odločali za redovno življenje. Nedaleč od samostana je živel puščavnik. Živel je sam, veliko je molil in ljudje so govorili o njem, da je pravi svetnik. Predstojnik samostana se je zato odpravil k njemu, da bi se z njim pogovoril. Potem ko mu je opat razložil težave v samostanu, mu je sveti mož svetoval: »Reci bratom, da med vami živi Mesija, Odrešenik!«

Opat ni mogel verjeti povedanemu, a komaj se je vrnil v samostan, je sklical brate in jim povedal novico. Tudi bratom je vzelo sapo. Od tega dne se je življenje v samostanu spremenilo. Vsakdo je bil z drugim prijazen in je premagoval svojo hudobijo ter želel biti ljubezniv do drugega, misleč, da je morda njegov sobrat v samostanu odrešenik. Kmalu je glas o krepostnem življenju bratov šel naokoli in ljudje so začeli prihajati k njim. Številni so se odločili za življenje v samostanu. Življenje se je vrnilo v samostan in veselje je zavladovalo med brati. (Zgodbe za srečo v družini, 83)

»Zato bodite tudi vi pripravljeni, kajti ob uri, ko ne pričakujete, bo prišel Sin človekov« (Mt 23-44) nas opominja Jezus v evangeliju prve adventne nedelje in tako poudari, naj bomo pripravljeni, kajti ko ne pričakujemo, ter v človeku in v razmerah, ko najmanj mislimo, bo prišel Sin človekov in nas obiskal.

Tudi nam se Bog približuje v vsakdanjih dogodkih, v vsakdanjem delu in rednih obveznostih, v enoličnih opravilih in dnevni dolžnostih, v redni molitvi in v ljubezni do bližnjih. Pavel govori, da je pomembno, da vero živimo sredi vsakdanjega

življenja: »Živimo pošteno, ne v požrešnosti in popivanju, ne v prepirljivosti in v nevoščljivosti. Pač pa si oblecite Gospoda Jezusa Kristusa« (Rim 13,13–14). Bratje v samostanu si niso mogli predstavljati, da bi bil med njimi Odrešenik. Puščavnik pa jih je opozoril, **da se nam v človeku, ki je božja podoba, bliža Bog, in da so vse ure ter dnevi lepi, ker so vsi od Gospoda.**

Sveti mož je bratom hotel povedati, da Bog prihaja k nam nevsiljivo in tiho, brez hrupa.

Bratje so osupnili, ko so zvedeli, da Bog prihaja k njim v bližnjem in sredi vsakdanjih opravil. Ljudje običajno pričakujejo Odrešenika v izrednih dogodkih ali v izrednih doživetjih. Na to nevarnost opozarja tudi Jezus v evangeliju, ko navede dneve v času Noeta. Še malo časa pred potopom so ljudje živeli brezskrbno in niso »ničesar slutili« (39). Pogubilo jih je napačno prepričanje, da bo Bog prišel v izjemnih dogodkih in doživetjih ter se niso sprebrnili. Podobno napačno prepričanje lahko opazamo pri dveh vrstah ljudi. Prvi hlastajo po posebnih doživetjih, zanemarjajo pa srečanje z Bogom v vsakdanjih opravilih. Drugi trdijo, da bodo verjeli v Boga, če bodo videli kakšen velik čudež ali kakšen nenavaden dogodek. Žal pa se ne prvi ne drugi ne spreobrnejo, ker teh dogodkov noče biti ali pa jih oni nočejo videti. Kristus nas zato vabi, naj bomo budni (42) in naj odkrivamo božjo navzočnost v vsakdanjosti.

V glavni mašni prošnji prosimo, **da bi »prihajajočemu Kristusu šli naproti z dobrimi deli«.** Danes sklepamo teden Karitas – izrazimo svojo vero v Kristusa tako, da mu bomo šli tudi mi naproti z dobrimi deli.

NATAKNITI SI KRISTUSOVA OČALA

(Iz 11,1-10; Rim 15,4-9; Mt 3,1-12)

V evangeliju nam »adventni pridigar« Janez Krstnik kliče: »Spreobrnite se, kajti približalo se je božje kraljestvo!« (Mt 3,2) Njegov klic k spreobrnjenju je vedno aktualen, zlasti v adventu, vendar se grška beseda za **spreobrnjenje** (metanoia) »etimološko nanaša na spremembo uma, spremembo načina mišljenja. **Pomeni zavzeti drugačno stališče, videti resničnost z novimi očmi**« (Tomaš Špidlík).

Spreobrnjenje je središče preroških pridig, ne samo učenja Janeza Krstnika. Spremeniti (spreobrniti) moramo svoje mišljenje, v skladu z njim pa nato svoje življenje. Človek je poklican, da vnovič pretehta, katere vrednote vladajo v njegovem življenju in katere krojijo njegove odločitve. Adventni čas je nova priložnost, da bi »prečistili« svoj razum in svoj pogled na svet.

Spreobrnjenje pomeni videti resničnost z novimi očmi, zato pomeni postaviti Boga v središče in ne imeti v središču lastnega jaza ter svojih podob o Bogu. Pomeni spremeniti način razmišljanja o Bogu in svoj način odnosa z njim in se odvrniti od idej, ki smo si jih sami ustvarili, k njemu, kakršen se razodeva. Tako Janez Krstnik v evangeliju poziva farizeje, naj si ne domišljajo, da imajo Abrahama za očeta (prim. 9), ampak naj se pripravijo, da bodo sprejeli novo razodetje, ki bo prišlo v Jezusu Kristusu.

Če bomo prečistili svoj um, to pomeni svoj pogled na svet, skratka, če se bomo spreobrnil, bomo svet, dogajanja v njem in druge ljudi videli v drugačni luči. Neki deček je prijatelju, s katerim sta se igrala, dejal: »Ko bom odrasel, bi rad nosil taka očala, kot jih nosi moja babica. Z njimi more namreč videti veliko več kot večina drugih ljudi. Lahko vidi v človeku dobro, kjer vsakdo drug vidi le slabo. Videti

KAJ NAM HOČE BOG POVEDATI?

(4 Mz 6,22-27; Gal 4,4-7; Lk 2,16-21)

Ob novem letu v številnih slovenskih župnijah duhovniki objavijo statistiko: število krstov, pogrebov, porok ... Podjetja delajo bilance. Tudi javna občila želijo ujeti leto v besedo ali sliko. Podobno delamo osebne »obračune« o letu, ki je minilo. In zgodi se, da v dogodkih svojega življenja ne vidimo pravega smisla in se nam tudi življenje okrog nas zdi zapleteno in nerazumljivo. Kolikokrat slišimo tožbe: Zakaj je na svetu toliko zla? Zakaj se je to zgodilo prav meni?

Današnji evangelijski pred nas postavi človeka, ki je gledal na življenje v luči vere, ko opiše Marijino držo: »*Marija pa je vse te besede ohranila in jih premišljevala v svojem srcu*« (Lk 2,19). Marija je o zapletenih, težkih in nerazumljivih dogodkih ob Jezusovem rojstvu premišljevala. Meditirala jih je. Izvorno meditirati pomeni sestaviti skupaj. Na neki način je »sestavljala skupaj« dogodke, ki so se zgodili. Poglobljeno razmišljanje (meditacija) razblinja površinskost dogodkov ter stvari in nas vodi v neko skrito skladnost, ki jo Bog zarisuje v naše življenje. Ko pogledamo na svet v božji luči, in ko v tej luči tudi razmišljamo, se nam svet in dogajanje v našem življenju zdijo veliko manj kaotični in nesmiselni. Kardinal Špidlík rad pripoveduje dogodek iz svojega otroštva. Bil je dober učenec in doma niso bili bogati. Sošolca, ki ni bil tako dober v šoli, a iz bogatejše družine, je pripravljaj na popravni izpit. Starši so mu obljubili nagrado, če bo njihovega sina uspešno pripravil zanj. Ob koncu počitnic se je oglasil pri njih in zvedel, da je sošolec naredil izpit, a o obljubljenem plačilu ni bilo ne duha ne sluha. Žalosten je prijokal domov in mami razočaran povedal, kako se mu je zgodila krivica. Mama ga je umirila ter mu dejala: »Ni prav, ker so ti storili krivico. Vendar se sedaj usedi in premi-

sli, kaj ti hoče Bog s tem dogodkom povedati!« Kot profesor duhovnosti je p. Špidlík prav to ravnanje svoje mame imenoval **kontemplativna drža**, ki pomeni, da za dogodki v življenju in v svetu odkrivamo božje delovanje in sporočilo: **Kaj nam hoče Bog s tem, kar se zgodi, povedati**. Celó v protislovnih, krivičnih in nerazumljivih dogodkih iskati globlji pomen in odkrivati, kaj nam hoče Bog povedati. Marija je v luči vere odkrila zadnji in globlji pomen dogodkov, ki so se ji zgodili. Ti so bili resnično zapleteni, nerazumljivi in težki: skrivnostno Kristusovo rojstvo, nesprejetost in revščina, beg in preganjanje ... **Marija prav po premišljevanju v srcu, po meditaciji ve, da skozi zapletene zemeljske dogodke preseva nenapisana zgodovina, nad katero bedi in stoji Bog**. Ob Kristusu premišljuje dogajanje in v Kristusovi luči gleda na stvari in dogodke. Daje nam zgled, da bi tudi mi v »Kristusovi opciji« gledali na dogajanje v svetu in okrog nas. Velikokrat ne moremo spremeniti dejstev in ljudi, lahko pa spremenimo naš pogled, da bo ta v luči vere.

Stopamo v novo leto. Ne vemo, kakšno bo. Morda se bojimo in nas je strah, a zares pomembno je, da na stvari in dogodke gledamo v božji luči: s Kristusom, ob njem in v njem preverjamo svoje odločitve ter premišlujemo pravilnost svojih dejanj in se trudimo za nerazumljivimi dogodki v svetu in življenju zaznavati božje delovanje.

Podobno kot Marija »premišljujmo dogodke v svojem srcu«. S to prošnjo stopimo v novo leto. Naj bo srečno in naj ga Gospod »blagoslovi« in nam »podeli mir« (4 Mz 6,24) v njem.

NA SPREMNENJE S SPREMNENIM POGLEDOM

(Dan 7,9-10.13-14 ; Ps 97,1.6.11-12; 2 Pt 1,16-19; Mr 9,2-10)

Kot ljubitelj gora zelo rad berem, kako je Kristus svoje tri učence »Petra, Jakoba in Janeza peljal na visoko goro« (Mr 9,2). Na vprašanje, kako se vzpenjati na goro, vam bo izkušen gornik odgovoril, da počasi, a enakomerno in vztrajno. Svetoval bo, da se tu in tam za trenutek ustavimo in se ozremo na prehojeno pot ter občudujemo razgled in široko obzorje. Z vrha gore vidimo pokrajino, hiše, drevesa, poti, skratka vse, kar je, z drugačnimi očmi, kot jih vidimo takrat, ko hodimo tik ob njih.

Dolina, ki jo občudujemo z gore, je enaka oni, po kateri smo se vzpenjali, in vendar se nam zdi drugačna. Zakaj? **Z vrha vidimo stvari drugače, z drugačnim pogledom.** Stoični filozofi so učili, da podobno doživljamo v vsakdanjem življenju. Zgodi se, da nas je nekdo okradel, morda na potovanju in takrat smo bili žalostni in v skrbeh. Čez leta s humorjem in razposajeni pripovedujemo to dogodivščino. Morda smo se včeraj komu smejali, danes pa, ko smo mi v enakem položaju, nam je žal, da smo se norčevali iz njega. Stoiki so trdili, da zato, da postanemo srečni, ni potrebno spremeniti sveta, ampak moramo do vseh stvari zavzeti pravi odnos. Nasvet je dober, a ima eno napako – ni ga lahko uresničiti. Kakšen odnos je pravi? Vemo, da »Bog vse vidi in vse ve« ter da mu ni nič skrito in vendar je večno blažen. **Če gledamo na svet z božjimi očmi, bo ta spremenjen, mi pa blaženi kot apostoli na gori,** kjer je bilo Petru tako lepo, da je rekel Jezusu: »Učenik, dobro je, da smo tukaj« (5) in je hotel, da bi tam ostali.

Le kaj se je zgodilo na gori, da so apostoli videli Kristusa, kako so se »njegova oblačila zasvetila silno bela, tako ne zna beliti noben belivec na zemlji« (3), kakor podrobno opiše evangelist Marko? Razla-

galci pravijo, da so apostoli v tistem trenutku videli povelečanega Kristusa. Zrli so predokus prihodnjega sveta po vstajenju od mrtvih. Ime praznika Jezusova spremenitev na gori nakaže, da so apostoli videli Kristusa v spremenjeni luči, ne pa v spremenjeni obliki, sicer ga ne bi prepoznali. In kakšna je bila ta luč?

Na meniški gori Atos so morali slikarji ikon za končni izpit naslikati prav ikono spremenjenja na gori. Zakaj? Ker so morali pokazati, da so se v času študija slikarske tehnike, uvajanja v bogoslužje in v duhovnost, zlasti pa v molitveno življenje naučili gledati na svet z novo, taborsko lučjo. **Trije učenci so na gori Tabor videli Kristusa v novi luči in s tem dali vidnemu svetu tudi novo vrednost.** Slikar je moral s slikanjem ikone dokazati, da je tudi sam **spособen videti svet ne več na posveten način, ampak z očmi vere**, s prečiščenim pogledom, ki ga je v duhovnem zrenju razsvetlila božja milost. Zato na ikoni svetloba ne prihaja več od sonca, ampak od Kristusa, resničnega sonca, ki ima belo oblačilo. Ko vidimo Kristusa v spremenjeni luči in je On v središču, se spremenijo dimenzije stvari: v božjih očeh so osebe velike, medtem ko so drevesa pomanjšana v majhne grmičke in gore služijo le za podnožje, kakor vidimo na ikoni. V vsakdanjem svetu je nevarno, da bi bil človek zaslepljen od materialnega in površinskega blišča stvarnosti. Cerkveni očetje namreč trdijo, da **strastno zrenje materialnih stvari zatemni pogled duhovnih stvarnosti.** Nujen je duhovni pogled, pogled vere, ki bo spremenil naše dojemanje oseb, stvarnosti in dogodkov.

Spremenjenje na gori naj postane tudi program našega življenja in se bomo trudili, da bi videli svet v luči vere, z božjimi očmi. Če bomo gledali v tej luči, se ne bo spremenil samo svet okrog nas, ampak se bomo spreminjali tudi mi.

KAR ZDRUŽIMO Z BOGOM, JE REŠENO

(Raz 11,19a; 12,1-6a.10ab; Kor 15,20-26; Lk 1,39-56)

Prijatelj duhovnik mi je pripovedoval, kako ima včasih občutek, da je njegovo delo zaman, saj označevanje nima učinka: »Toliko se trudiš, a zakaj?« Pa ni duhovnik edini, ki lahko tako govori. Podobno bi lahko trdili starši. Koliko truda pri vzgoji pa ga je toliko zaman! Otroci gredo svojo pot. Podobno izkušnjo bi lahko dodal še kdo drug.

Občutek, da to, kar delamo in za kar se trudimo, nima smisla, je moreč. Sam celo menim, da je to ena najhujših hudičevih skušnjav, ki bi nas rada odvrnila od prizadevanja za dobro. Skušnjavec nam prišepetuje, da se ne splača biti dober in pošten, in nam kaže, kako dobro se godi tistim, ki se ne držijo božje besede. Take skušnjave se pogosto lotevajo ljudi, ki si prizadevajo za dobro, celo svetnikov.

Nevarnost, ki preti otrokom luči, opisuje tudi današnje berilo, vzeto iz Razodetja:

»In prikaže se veliko znamenje na nebu: Žena obdana s soncem, in ... je noseča in vpije v porodnih bolečinah in mukah« (Raz 12,1-2). Skrivnostna žena je lahko vse človeštvo, lahko je Kristusova Cerkev, lahko je vsakdo izmed nas. Da vpije v porodnih bolečinah, pa pomeni, da vpije v bolečinah človeških stisk, vpije v bolečinah človeških dvomov in preizkušenj, vpije v bolečinah človeške omejenosti. Komu so takšni ali podobni trenutki v življenju prihranjeni? Dalje pravi berilo: »In glej, velik ognjenordec zmaj se ustopi pred ženo, ki je na porodu, da požre njeno dete« (3-4). Nobena stvar na svetu ne hromi poguma človeku bolj kakor strah, da je delo vrženo proč, da je trud zaman, da je sreča izgubljena, da je prihodnost pokopana.

To, kar se nam pogosto dogaja v življenju, pisec Razodetja opisuje s podobo o ženi, ki rojeva, in o zmaju, ki preži na sad njene muke. Koliko takšnih

zmajev tudi danes resnično preži na človeka: in vendar za vsakim izmed njih stoji njegova mati, ki ga je v bolečinah rodila. In koliko zmajev preži na človeka, na smisel njegovega življenja, na smisel njegove žrtve in na smisel njegovega poslanstva!

Berilo nadaljuje: »*In vzeto je njeno dete k Bogu, žena pa zbeži v puščavo*« (5–6).

Te kratke in preproste besede vsebujejo temeljno oznanilo Svetega pisma. Pomenijo pa: kar je rojeno v trpljenju in preizkušnji, ni nikoli izgubljeno, temveč je kakor novorojenček vzeto k Bogu v nebo. Vse, kar storimo v trudu, ni zaman, ampak je, če je položeno v božje roke, rešeno. Tisti, ki trpi in je preizkušan, pa pred zmajem zbeži v puščavo, kjer od Boga poslani tolažniki skrbijo zanj, dokler ne pride dokončni obračun. Potovanje v obljubljeni deželo je potovanje po puščavi, po solzni dolini. Pot se pogosto zdi človeku brez izhoda in zaman, v božjih očeh pa je vse predvideno in za vse poskrbljeno.

Ne preseneča nas, da je tradicija razlage Svetega pisma videla v ženi iz današnjega berila Marijo. Tudi ona je trpela in se trudila. Tudi nanjo in na njeno delo je prežal zmaj hudobije in nesmisla, a kar je »rodila« v bolečini, je bilo vzeto k Bogu. Ker je bila vse svoje življenje povezana s Kristusom in je svoje napore združevala z Bogom in je tudi *v največji zapuščenosti verovala, upala in ljubila*, je bila prva vzeta k Bogu. S tem je Bog tudi nam pokazal, kam vodi naše življenje in nam tudi dal zagotovilo, da ima življenje cilj.

Naše prizadevanje za dobro, če ga združujemo z Bogom, kakor je to delala Marija, ne bo nikoli uničeno, pa čeprav bi nas o tem prepričeval skušnjavec, ampak bo doseglo poveličanje pri Bogu v nebesih.
